

Етико-психологічні аспекти комунікації в умовах дистанційного навчання

Ніна Сорока

Кафедра СКІД

Національний університет "Львівська політехніка"

Львів, Україна

sorokanina5@gmail.com

Наталія Химиця

Кафедра СКІД

Національний університет "Львівська політехніка"

Львів, Україна

nhymytsa@gmail.com

Abstract. This article analyzes the ethics and culture of communication on the Internet, ethical and psychological aspects of communication in distance learning.

Ключові слова: комунікація, онлайн середовище, дистанційне навчання, інформація, спілкування, віртуальне середовище.

ВСТУП

Те, як людина спілкується може багато розповісти про неї. Спілкуючись у віртуальному середовищі слід пам'ятати, що тут, як і в реальному житті, існують правила поведінки. Їх потрібно дотримуватись, щоб створити хорошу думку про себе та уникнути конфліктних ситуацій.

Для дослідження даного питання було проведено анкетування користувачів інтернетом різного віку та різного рівня освіти. Опитування показує, що більшість респондентів проводять 4-6 годин в онлайн середовищі (Рис.1).

Скільки часу проводите в онлайн середовищі?

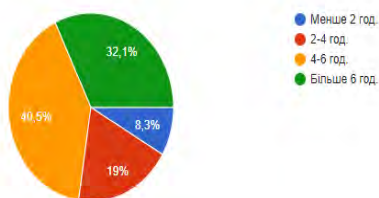

Рис.1. Результати опрацювання даних анкет про час проведений в онлайн середовищі

Причини різні: розваги, навчання, робота і навіть просто вбивання часу. Але кожне із цих занять передбачає спілкування. Більшість віддають перевагу онлайн листуванню, потім

телефонним розмовам і найменше відеозв'язку (Рис.2).

Віддаєте перевагу...

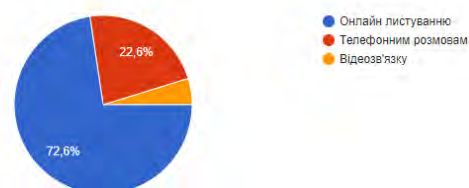

Рис.2. Результати опрацювання даних анкет про способи комунікації

Кожен із цих способів комунікації має свої переваги і недоліки.

На основі проведеного опитування, можна стверджувати, що люди дотримуються таких правил онлайн комунікації:

- Дотримуються тих самих стандартів спілкування в онлайн середовищі, що і в реальному житті;
- Постійно вживають ввічливі слова;
- Слідкують за своєю граматиною;
- Використовують популярний мережевий сленг;
- Використовують психологічні, емоційні засоби спілкування;
- Надають перевагу миттєвим відповідям у листуванні, а не неспішним;
- Для кращого розуміння, уявляють свого співрозмовника (жести, міміку, тон голосу) при читанні його повідомлень.

Ці правила сприяють кращому розумінні між особами та відіграють важливу роль у створенні думки про вас, адже, важливо дотримуватись свого власного іміджу в Інтернеті.

В умовах дистанційного навчання дотримання цих правил є дуже важливим, воно сприяє кращій роботі. Спілкування стає

доброзичливим, приємним, а навчання – результативним. Зворотній зв'язок між студентом і викладачем є важливим аспектом у системі дистанційного навчання. В результаті дослідження було виявлено, що більшість опитаних все ж зіштовхуються із комунікативним бар'єром під час віртуального спілкування з викладачем/студентом (Рис. 3).

Чи зіштовхуєтесь із комунікативним бар'єром під час віртуального спілкування з викладачем/студентом?

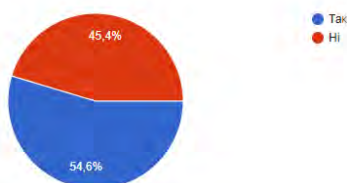

Рис.3. Результати опрацювання даних анкет про комунікативний бар'єр

Комунікативний бар'єр – це психологічна перешкода на шляху адекватної передачі інформації між учасниками спілкування. Якщо такий бар'єр виникає, то інформація спотворюється або змінюється її зміст. Існують різні психологічні бар'єри спілкування: семантичний бар'єр пов'язаний із вживанням різних значень того самого поняття; стилістичний бар'єр виникає при невідповідності стилів мовлення; логічний бар'єр з'являється тоді, коли логіка міркування, запропонована комунікатором, дуже складна. Комунікативний бар'єр може перерости і в бар'єр відносин. Тоді почуття недовіри та ворожості до викладача/студента поширюється і на пропоновану ним інформацію. Тому важливо забезпечити психологічний комфорт тим, хто навчається. Це підвищить самостійність і особистісну відповідальність, ефективність самого освітнього процесу.

Також з'ясувалось, що під час тривалої дистанційної роботи опитаним користувачам важко справлятися з “інформаційним шумом”. Взаємодії особистості з глобальними інформаційними мережами впливає на її психіку. Респонденти відповіли: “Щоб абстрагуватися від зайвої інформації потрібно

зосереджуватись на завданні, яке потрібно виконати, концентрувати свою увагу на головному”.

На запитання у анкетуванні “Як налаштуєте себе на онлайн навчання/роботу?” були популярними наступні відповіді:

- “Дейлайни допомагають взятися за роботу”;
- “Складаю список роботи, роблю перерви”;
- “Позитивно налаштовую себе і починаю працювати”;
- “Мотивує стипендія”;
- “Мотивую себе тим, що дізнаюся щось нове, отримаю цінні знання для майбутнього”;
- “Зручне місце для роботи, поруч всі необхідні засоби, щоб не відволікатись”;
- “Мотивую себе чимось приємним для себе”;
- “Найважче почати, а далі все йде добре”.

Отже, комунікація в онлайн середовищі – це складний психологічний процес, що вимагає врахування нових методик та технік, щоб сформувані позитивне налаштування усіх учасників комунікативного процесу.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] А. Пелешишин, Ю. Серов, О. Березко, О. Пелешишин, О. Тимовчак-Максимоць, О. Марковець, “Процеси управління інтерактивними соціальними комунікаціями в умовах розвитку інформаційного суспільства”, Львів, 2012. – 368с.
- [2] Химиця Н. Етика спілкування в мережі Fidonet як складова вітчизняної інформаційної культури / Н. Химиця // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційно документальні комунікації в глобалізованому суспільстві»: 21-22 березня 2013 р., Національний авіаційний університет / редкол. Тюрменко І. І. та ін. – К.:НАУ, 2013. – с. 167-168.